

INTERVIEW

LOTTE STEGEMAN

Heeft een aap emoties?

Heb jij een huisdier? Een hond misschien? Grote kans dat-ie je kwispelend komt begroeten als je uit school komt. Hij is blij om je weer te zien, dat is wel duidelijk. Of misschien heb je een poes. Dan kan het zijn dat ze soms zomaar even met haar kopje langs je benen strijkt. Daarmee wil ze zeggen: ik ben blij met jou! Dieren hebben ook gevoelens, net als mensen. Lotte Stegeman schreef er een boek over: *Ik voel ik voel wat jij niet ziet*.

Door Jos Noorman

Wist je dat dieren best wel veel verschillende emoties kunnen voelen? Lotte schrijft in haar boek onder andere over een woeste poemoeder die mensen uit de buurt houdt van haar welpjes. Maar ook over een orka die verdriet heeft om haar gestorven baby. En zelfs over een heel bijzondere liefde tussen een schildpad en een nijlpaard. Dieren lijken soms meer op mensen dan je denkt! Interessant toch? Lotte vertelt ons er alles over.

Hoi Lotte! Hebben alle dieren gevoelens? Ook een worm?

‘Het lukt best goed om allerlei ontdekkingen te doen over zoogdieren en vogels. Omdat je veel kunt zien aan hun gedrag, en omdat hun hersenen wel op de onze lijken. Maar er zijn ook dieren met een heel ander soort brein, zoals slangen en spinnen. Een worm heeft geen brein. Wat er in zijn hoofd gebeurt, weet niemand. Maar wist je dat een rondworm zich snel uit de, eh, voeten maakt als hij naast een ziekmakende bacterie ligt? Zou hij dan walgen, net als jij wanneer je in een hondendrol gaat staan?’

MARK JANSSEN

Hoe kun je dan aan het gedrag van een dier zien welke emoties ze hebben? Elk dier is weer anders.

‘Onderzoekers hebben allerlei slimme manieren om daar meer over te ontdekken. Ze bestuderen bijvoorbeeld eindelijk olifanten of haaien in het wild. Ze doen spelletjes met bonobo's in de dierentuin. Ze bekijken de gezichtsspiertjes van paarden. Zelfs aan de temperatuur van een apenbus kunnen ze iets ontdekken over hoe het dier zich voelt. Die wordt bijvoorbeeld vaak kouder als hij opgewonden is.’

Waarom wilde je zo graag dit boek schrijven?

‘Als dieren konden praten, zou je dan naar ze luisteren? Ik wilde graag laten zien hoe bijzonder al die dieren om ons heen zijn, en hoeveel we eigenlijk met ze gemeen hebben. Een chimpansee is soms net zo jaloers als een mens. Ratten, potvissen en eksters steunen elkaar ook vaak als ze in nood zijn. Een olifant is doodsbang voor een bij, en een goudvis onthoudt het als hij iets naars heeft meegemaakt. Om

emoties en pijn te voelen, heb je geen mensenhoofd nodig. Als je dat weet, dan wil je toch goed voor ze zorgen?’

Je bent kinderboekenschrijver, geen wetenschapper. Hoe kan het dat je zoveel over dierengevoelens weet?

‘Toen ik aan dit boek begon, snapte ik er nog weinig van. Maar ik was wel heel nieuwsgierig. Ik las dus stapels boeken en soms heel saaie ellenlange artikelen. En ik praatte uren met wetenschappers over hun ontdekkingen, net zolang tot ik genoeg wist om dit boek te kunnen maken.’

Heb je zelf eigenlijk huisdieren?

‘Ik heb de leukste hond van de wereld, Flip. Ze staat ook in het boek, het is zelfs aan haar opgedragen. Ik verdacht Flip er altijd van stikjaloers te zijn. Als ik een andere hond aai, duwt zij bijvoorbeeld altijd haar neus ertussen. En ik heb van gedragsbioloog Claudia Vinke geleerd dat sociale dieren zoals mijn hond inderdaad jaloers kunnen zijn. Wist je trouwens dat wij een knuffelhormoon aanmaken als we knuffelen met iemand waar we dol op zijn? Onderzoekers ontdekten dat dat voor honden ook vaak geldt als ze met hun baasje spelen. Gelukkig doen Flip en ik dat elke dag.’

Ratten, potvissen en eksters steunen elkaar vaak als ze in nood zijn.

Lotte Stegeman, *Ik voel ik voel wat jij niet ziet*: over jaloerse apen, bange honden en schatten van ratten, illustraties: Mark Janssen, Uitgeverij Luitingh-Sijthoff, 112 pagina's (€ 22,99)